

TURECKO

Základní údaje

Turecká republika se nachází mezi Černým mořem, Egejským mořem a Středozemním mořem. Hraničí s Arménií, Ázerbájdžánem, Bulharskem, Gruzii, Řeckem, Íránem, Irákem a Sýrií.

Nejvyšší moc patří parlamentu, sestávajícího se z 550 členů volených na 4leté období proporcčním systémem. Prezident je volen parlamentem na 5 let. Ústava umožňuje jedno znovuzvolení. Současným prezidentem je bývalý premiér a ministr zahraničí Abdullah Gül. Nejvyšší exekutivní moc má v rukou premiér, který je jmenován prezidentem a odsouhlasen parlamentem, aktuálně 11. rokem je jím předseda Strany spravedlnosti a rozvoje Recep Tayyip Erdoğan.

Oficiální název	Turecká republika
Počet obyvatel	74 724 269 (2012)
Rozloha	783 562 km ²
Měna	Turecká lira (TRY)
Etnické složení	Turci 70-75 %, Kurdi 18%, ostatní 7-12 %

Struktura hospodářství a zahraniční obchod

Turecká ekonomika má odlišnou strukturu sektorů než průměr Unie. Podíl zemědělství na tvorbě HDP tvoří 9,5 % a pracuje zde téměř čtvrtina pracovníků, oproti tomu v EU je to 1,7 %. V průmyslu je už situace v Turecku mnohem blíže průměru EU – pracuje v něm 26,5 % pracovníků produkujících 26,4 % HDP. Ve službách pracuje téměř polovina pracovních sil a tvoří 64,1 % HDP.

Hlavními exportními partnery Turecka jsou Německo (8,6 %), Irák (7,1 %) a Írán (6,5 %). Vyváží se hlavně oděvy, potraviny, textil, kovoprůmysl a dopravní prostředky. Dovoz tvoří hlavně stroje, chemikálie, polotovary a paliva. Hlavními dovozci jsou Rusko (11,4 %), Německo (9 %), Čína (9 %) a USA (6 %).

Makroekonomický výhled

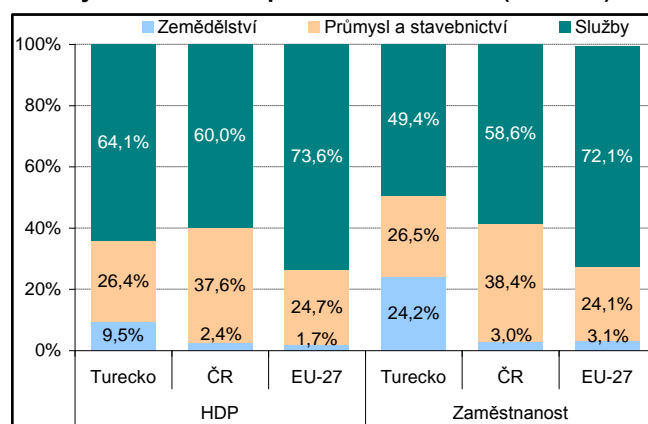
Po propadech v krizových letech nastartovala turecká ekonomika tempo, které by jí mohly evropské státy závidět, v prvním čtvrtletí roku 2011 rostla meziročně až o 12,4 %, poté „hladce přistála“ na 1% růstu a celoročně zakončila s 8,8% růstem. Zpomalení pokračovalo i v roce 2012, do kterého se promítla transformace struktury HDP z dominantní pozice domácí poptávky na pro-exportně orientovanou ekonomiku.

V roce 2013 by měl růst HDP dle predikce Evropské komise dosáhnout 3,2 % a v roce následujícím 4,0 %.

Trh práce

V roce 2012 dosahovala míra nezaměstnanosti 8,1 %, do roku 2014 by však dle predikce měla atakovat 9% hranici, tedy o 2 p.b. více než v ČR. Nejnižší měsíční mzdy jsou tradičně v odvětví Ubytování, stravování a pohostinství. Naopak velmi vysoké jsou v odvětví Výroba a rozvod elektřiny, plynu a tepla. Přestože jsou průměrné mzdy cca o 40 % nižší než v ČR, právě ve Výrobě a rozvodu elektřiny, plynu a tepla najdeme v Turecku dokonce o 6 % vyšší hrubé mzdy, než v ČR. Největší rozdíl najdeme v oblasti stavebnictví, kde se výše mzdy pohybuje přibližně na polovině té české.

Sektory národního hospodářství – Turecko (ČR a EU)

Zdroj: Eurostat (HDP - 2010), World bank (zaměstnanost - 2011)

Základní makro ukazatele	2011	2012	2013 ^e	2014 ^e
Růst HDP (%)	8,8	2,2	3,2	4,0
Míra nezaměstnanosti (%)	8,8	8,1	8,6	8,8
Inflace (%)	6,5	9,0	6,6	5,6
Běžný účet PB (% HDP)	-9,9	-5,8	-6,8	-7,2
Veřejný dluh (% HDP)	39,8	37,9	36,7	36,0

Základní ukazatele trhu práce		
Míra nezaměstnanosti (2012)	8,1 %	
Produktivita práce k Ø EU (2011)	38,9 %	
Minimální měsíční mzda (1H/2013)	428,6 EUR	
Ø měsíční mzdy v odvětvích	Turecko	ČR
Zpracovatelský průmysl (2010)	676 €	998 €
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla (2010)	1 573 €	1 482 €
Stavebnictví (2010)	585 €	1 073 €
Obchod, opravy motorových vozidel (2010)	691 €	1 047 €
Ubytování, stravování a pohostinství (2010)	638 €	689 €

Energetika

Ceny plynu a elektřiny v Turecku mají za posledních 5 let velice podobnou trajektorii s výkyvy okolo 20 %. Za poslední rok je patrný nárůst cen jak elektřiny, tak plynu. Ceny v prosinci 2012 zakotvily na 0,095 €/kWh, respektive 8,4 €/GJ. V loňském roce byly v Turecku oproti České republice ceny elektřiny v průměru o 0,013 €/kWh (12 %) nižší a ceny plynu nižší o 1,7 €/GJ (18 %).

Základy pracovního práva

Pracovní smlouvy uzavírané na dobu jednoho roku a více by měly v Turecku mít písemnou formu. Smlouva může být na dobu určitou i neurčitou. Smlouvu na dobu neurčitou může vypovědět jak zaměstnavatel, tak i zaměstnanec. Oba přitom musejí respektovat zákonem stanovené minimální výpovědní lhůty (od 2 do 8 týdnů).

Pracovní doba činí max. 45 hodin týdně, práce přesčas je možná v max. výši 270 hodin ročně. Každá přesčasová hodina je ohodnocena buď 50% bonusem, nebo může být zaměstnanci poskytnuta 1,5 hodina náhradního volna za každou přesčasovou hodinu. Dle zákoníku práce mají zaměstnanci nárok na dovolenou dle odpracované doby (od 14 do 26 dnů). Zaměstnavatel však může zaměstnanci poskytnout více dní placené dovolené dle kolektivní nebo pracovní smlouvy.

Základy obchodního práva

V Turecku platí od 1. 7. 2012 nový obchodní zákoník. Investoři zde mohou založit některou z forem obchodních společností s vlastní právní subjektivitou (např. společnost s ručením omezeným, akciová společnost), reprezentační kancelář nebo pobočku. Dále je možné i podnikání formou různých smluvních partnerství jako např. joint venture.

Akciovou společnost může založit alespoň 1 fyzická nebo právnická osoba. Počet společníků není omezen. Minimální požadovaný základní kapitál u otevřené akciové společnosti, jejíž akcie jsou veřejně obchodovatelné, činí 50 000 TRY (cca 0,5 mil. CZK). Minimální základní kapitál uzavřené akciové společnosti, jejíž akcie nejsou veřejně obchodovatelné, musí být alespoň 100 000 TRY (cca 1 mil. CZK). Akcionáři ručí za závazky do výše svých vkladů. U společnosti s ručením omezeným je minimální základní kapitál stanoven ve výši 10 000 TRY (cca 100 000 CZK). Počet společníků může být mezi 1 až 50. Společníci ručí za závazky pouze do výše svých nesplacených vkladů.

Hlavní daně a vedlejší náklady práce

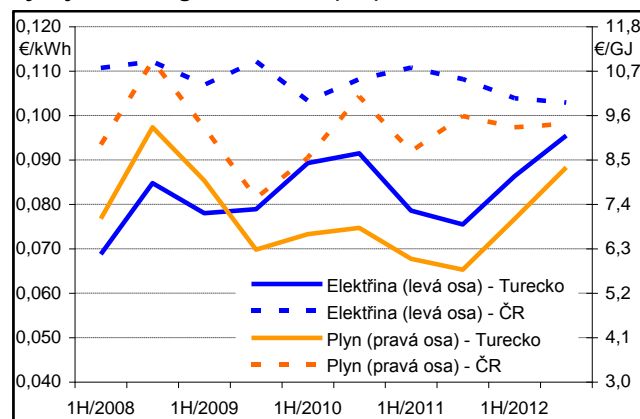
V Turecku je sazba korporátní daně ve výši 20 %. Dividendy nerezidentům jsou zdaňovány srážkovou daní ve výši 15 %. Daň z příjmu fyzických osob je progresivní, závisí na výši ročního příjmu a pohybuje se mezi 15-35 %. Základní sazba DPH činí 18 %, snížené sazby 8 % a 1 %.

Pro účely sociálního a zdravotního pojištění odvádí zaměstnanec 14 % své mzdy a zaměstnavatel 19,5 až 25 %. Vedle toho na pojištění v nezaměstnanosti přispívá zaměstnavatel 2 % a 1 % zaměstnanec z hrubé mzdy.

Investiční pobídky

Turecko nabízí zahraničním investorům poměrně širokou škálu investičních pobídek. Pobídky jsou rozděleny na: základní, regionální, pobídky pro strategické projekty a pobídky pro rozsáhlé investice. V rámci jednotlivých kategorií a regionů jsou investorům při splnění konkrétních podmínek (většinou je požadována určitá minimální hodnota investice) poskytovány především daňové a celní úlevy. Pobídky pro rozsáhlé investice jsou určeny pro podnikatele, kteří investují v rámci některého z 12 vybraných odvětví. V Turecku jsou investorům k dispozici též technologické parky, organizované průmyslové zóny (vybavené kvalitní infrastrukturou) a svobodné zóny, ve kterých mohou investoři získat štedré daňové benefity. Svobodné zóny navíc nabízejí celní úlevy. Podporována je také oblast výzkumu a vývoje.

Vývoj cen energií – Turecko (ČR)

Zdroj: Eurostat, tarify pro velkoobdobětele bez DPH

Právní forma	Minimální kapitál
Společnost s ručením omezeným	10 000 TRY
Otevřená akciová společnost	50 000 TRY
Uzavřená akciová společnost	100 000 TRY

Daň/odvod	Sazba
Korporátní daň	20 %
Daň z dividend nerezidentům	15 %
Daň z příjmu jednotlivců	15-35 %
Sociální zabezpečení (zaměstnanec)	15 %
Sociální zabezpečení (zaměstnavatel)	21,5-27 %
DPH (základní/1.snížená/2.snížená)	18 % / 8 % / 1 %